

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Genetika I

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Biológia és Geológia Kar
1.3. Intézet	Magyar Biológiai és Ökológiai Intézet
1.4. Szakterület	Biológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés, 6 félév, nappali
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Biológia (magyar nyelven)/Biológus (B. Sc.)
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Genetika I	A tantárgy kódja	BLM1303		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Székely Gyöngyi				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Székely Gyöngyi				
2.4. Tanulmányi év	II	2.5. Félév	3	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező	2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy		

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórászám	126	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					40
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórászámmal)					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászama					70
3.8. A félév összórászama					126
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	-
4.2. kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> • laboreszközök használata • oldatok készítése • szakirodalmi könyvészet használata

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Videóprojektor jelenléte.
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	A vizsgára való jelentkezés feltétele a laborgyakorlatok 90%-án való részvétel.

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)

Szakmai kompetenciák

Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	A végzős hallgató tudományos módszereket alkalmaz a biológiai jelenségek vizsgálatában
CP2	A végzős hallgató kísérleti tevékenységeket végez, a biológia területére jellemző technikákat, eljárásokat és laboratóriumi berendezéseket használva
CP5	A végzős hallgató betartja a biztonsági előírásokat és a helyes gyakorlat szabályait a biológiai és laboratóriumi tevékenységek során
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	A végzős hallgató hatékonyan kommunikál tudományos információkat akadémiai és szakmai környezetben, beleértve egy nemzetközi forgalmú idegen nyelvet is, amelyet tájékozódásra és ismeretterjesztésre használ
CT3	A végzős hallgató önállóan cselekszik, vállalja a szakmai felelősséget, betartja az etikai és deontológiai normákat, valamint irányítja saját folyamatos szakmai fejlődését.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP1	A végzős hallgató leírja, meghatározza és megvitatja a biológia alapvető elveit, valamint az interdiszciplináris vonatkozásokat (például: Evolúcióelmélet, Általános ökológia, Fiziológia).	A végzős hallgató munkamódszereket alkalmaz, modern eszközöket és berendezéseket, valamint klasszikus laboratóriumi technikákat használva kísérleteket végez és tervez, továbbá megfelelően rögzíti és elemzi a kapott eredményeket.
CP2	A végzős hallgató helyesen használja és magyarázza a biológia területén alkalmazott szakszókincset, a főbb fogalmakat és törvényszerűségeket, valamint a biológiai rendszerek jellemzőit az élő anyag szerveződésének és működésének alapelvei szerint.	A végzős hallgató meghatározza, leírja és bemutatja a biológia területének főbb fogalmait.
CP3	A végzős hallgató meghatározza, elmagyarázza és példákkal szemlélteti az alapvető és modern kísérleti technikákat a biológiai rendszerek elemzésében és jellemzésében, rögzíti és bemutatja a kísérleti eredményeket, valamint ismerteti a tudományos módszerek alapelveit.	A végzős hallgató helyesen használja, vizsgálja és kritikusan elemzi a berendezések és műszerek működési elveit és alkalmazását, valamint a munkatechnikákat és módszereket a biológiai rendszerek működésének vizsgálatához.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A végzős hallgató elemzi, értékeli és alkalmazza más tudományterületek fogalmait, elméleteit és módszereit a biológia területén
2. A végzős hallgató pontosan alkalmazza a biológia alapvető fogalmait különféle kontextusokban
3. A végzős hallgató ismeri a szakterületre jellemző fogalmakat, koncepciókat, törvényszerűségeket és alapelveket; leírja az élő anyag molekuláris és sejt szerződésének és működésének alapját; meghatározza a folyamatokat.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A végzős hallgató megvalósítja a tudás transzdiszciplináris integrációját a biológiai rendszerek teherbíró képességének értékelése érdekében a társadalmi-gazdasági rendszerek számára.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések

1. Bevezetés a genetikába- gének és organizmusok	frontális előadás	2 óra
2. Öröklődési mintázatok – autoszómális öröklődés	frontális előadás	2 óra
3. Öröklődési mintázatok – X és Y kromoszómához kötött öröklődés	frontális előadás	2 óra
4. Az öröklődés kromoszómális alapjai	frontális előadás	2 óra
5. Eukarióta kromoszóma térképezési technikák	frontális előadás	2 óra
6. Génmutációk	frontális előadás	2 óra
7. Kromoszómamutációk	frontális előadás	2 óra
8. Baktériumgenetika	frontális előadás	2 óra
9. Fággenetika	frontális előadás	2 óra
10. Humán genetika – a humán genom	frontális előadás	2 óra
11. Humán genetika – genetikai betegségek	frontális előadás	2 óra
12. A rák - bevezetés	frontális előadás	2 óra
13. A rák genetikai háttere	frontális előadás	2 óra
14. Génterápia	frontális előadás	2 óra

Könyvészet

1. Griffiths AJF, Miller JH, Suzuki DT, Lewontin RC, Gelbart WM, New York: WH Freeman & Co.: Introduction to Genetic Analysis, 2004.
2. Weaver RF, Hedrick PW: Genetika, Panem Könykiadó, 2000.
3. Tamarin, The McGraw-Hill Companies: Principles of Genetics, 7th edition, 2001.
4. Kiss Sz: Humán genetika, Ábel kiadó, 2010

8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A genetika laboratórium felépítése, munkavédelmi szabályok	szemléltetés, megbeszélés	2 óra
2. Mitotikus kromoszómák tanulmányozása	egyéni gyakorlat	2 óra
3. Meiótikus kromoszómák tanulmányozása	egyéni gyakorlat	2 óra
4. Növények kariotípusának tanulmányozása	egyéni gyakorlat	2 óra
5. A Drosophila melanogaster (ecetmuslica) tenyésztése és fenntartása	egyéni gyakorlat	2 óra
6. Néhány Drosophila mutáns azonosítása	egyéni gyakorlat	2 óra
7. A Drosophila keresztezésének technikája	egyéni gyakorlat	2 óra
8. A Drosophila kromoszómák tanulmányozása – metafázisban lévő kromoszómák azonosítása	egyéni gyakorlat	2 óra
9. A Drosophila kromoszómák tanulmányozása – mikroszkópikus preparátumok készítése a metafázisban lévő kromoszómák tanulmányozására	egyéni gyakorlat	2 óra
10. A Drosophila kromoszómák tanulmányozása – óriáskromoszómák azonosítása	egyéni gyakorlat	2 óra
11. A szegregáció statisztikai elemzése. A X ² teszt - alkalmazása monohibridizációra	feladatok megoldása	2 óra

12. A szegregáció statisztikai elemzése. A X2 teszt - alkalmazása dihibridizációra	feladatok megoldása	2 óra
13. Gyakorlatok pótlása	egyéni gyakorlat	2 óra
14. Az elsajátított ismeretek ellenőrzése	gyakorlati vizsga	2 óra

Könyvészet

- Dordea M, Crăciunaș C, Coman N, Andraș C: Genetică Generală și Moleculară (abordare practică), Presa Universitară Clujeană, 2003
- Borissza E., Villányi A., Zentai G., Ötösöm lesz genetikából, Műszaki Kiadó, 2010

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	A leadott kurzusok anyagának ismerete.	Írásbeli vizsga.	80%
	A tanult információk használata új kontextusban.		
9.5 Szeminárium/ Labor	Kísérletek megfelelő elvégzése.	Gyakorlati vizsga.	20%
	Feladatok megoldása.		
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> A kurzus anyagának 50%-os ismerete. A laborgyakorlatokon elsajátított információk 60%-os ismerete. 			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

  A fenntartható fejlődés általános ikonja								
1 FÁRA SÁRÁCIÉ 	2 FOAMETE „ZERO” 	3 SÁNÁTATE SI BUNÁSTARE 	4 EDUCATIE DE CALITATE 	5 EGALITATE DE GEN 	6 APÁ CURATÁ SI SÁNÁTATE 	7 ENERGIE CURATÁ SI LA PREȚURI ACCESIBILE 	8 MUNCÁ DECENTÁ SI LA CREȘTERE ECONOMICÁ 	9 INDUSTRIE, INOVATIE SI INFRASTRUCTURÁ
		x						
10 INEGALITÁTI REDUSE 	11 ORÁȘE SI COMUNITÁȚI DURABILE 	12 CONSUM SI PRODUCTIE RESPONSABILE 	13 ACTIUNE CLIMATICÁ 	14 VIATA ACVATICÁ 	15 VIATA TERESTRÁ 	16 PACE, JUSTITIE SI INSTITUTII EFICIENTE 	17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR 	Nem alkalmazható
								

Kitöltés időpontja:
2026.04.02

Előadás felelőse:
Dr. Székely Gyöngyi

Szeminárium felelőse:
Dr. Székely Gyöngyi

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

2026.04.20

Intézetigazgató:

Dr. Keresztes Lujza